

Sl.No. :

नामांक			Roll No.			

No. of Questions – 20

No. of Printed Pages – 7

VU-92-Vastu Vigyan

यहाँ से काटिए

वरिष्ठ उपाध्याय परीक्षा, 2023

वास्तु विज्ञानम्

समय : 3 घण्टे 15 मिनट

पूर्णांक : 56

परीक्षार्थिभ्यः सामान्यनिर्देशाः

- 1) परीक्षार्थिभिः सर्वप्रथमं स्वप्रश्नपत्रोपरि नामाङ्कः अनिवार्यतः लेख्याः ।
- 2) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः ।
- 3) सर्वेषां प्रश्नानामुत्तराण्युत्तरपुस्तिकायामेव लेखनीयानि ।
- 4) एकस्य प्रश्नस्य सर्वे भागाः एकत्र एव लेखनीया ।
- 5) सर्वे प्रश्नाः संस्कृतमाध्यमेन उत्तरणीयाः ।

प्रश्न पत्र को खोलने के लिए यहाँ फाड़ें

यहाँ से काटिए

1) वस्तुनिष्ठ प्रश्नाः-

i) कुशोपेता भूमिः भवति -

[1]

अ) क्षत्रिया

ब) ब्राह्मणी

स) वैश्या

द) शूद्रा

ii) क्षत्रिया भूमिः भवति -

[1]

अ) राज्यदा

ब) सर्वसुखदा

स) निन्दिता

द) धनधान्यकरी

iii) आदौ वास्तु पुरुषस्य पूजा विधीयते -

[1]

अ) यात्रायाम्

ब) विवाहे

स) गृहारंभे

द) सत्संगे

- iv) राशयः भवन्ति - [1]
- अ) त्रयोदश
ब) एकादश
स) षोडश
द) द्वादश
- v) भवने पूजामन्दिरं भवेत् - [1]
- अ) ईशान कोणे
ब) आग्नेय कोणे
स) वायव्य कोणे
द) नैऋत्य कोणे
- vi) गोरूपधरापृथ्वी अगच्छत् - [1]
- अ) विष्णुसमीपम्
ब) शिवसमीपम्
स) दुर्गासमीपम्
द) ब्रह्मासमीपम्
- vii) ऊषरा भूमिः भवति - [1]
- अ) धननाशिनी
ब) क्लेशदा
स) विषमा
द) सुखदायिनी

- viii) “ॐ अपवित्र पवित्रो वा” अनेन मन्त्रेण क्रियते - [1]
- अ) भूमि पूजनम्
 ब) शरीर प्रोक्षणम्
 स) कलश पूजनम्
 द) शिव पूजनम्
- ix) लोकपालाः भवन्ति - [1]
- अ) षोडश
 ब) नव
 स) पञ्च
 द) दश

2) रिक्तस्थानानि पूरयत -

- i) वापी-कूप-तडागादि-प्रासाद च ॥ [1]
- ii) चैत्रे शोककरं गृहादिरचितं स्यान् प्रदम् ॥ [1]
- iii) सिता रक्ता च पीता च चैव क्रमान्मही ॥ [1]
- iv) ॐ पृथिवि त्वया धृता देवि त्वं विष्णुना धृता ॥ [1]

3) अति लघूत्तरात्मक प्रश्नाः-

- i) एकस्मिन् संवत्सरे कतिमासाः भवन्ति? क्रमशः नामानि लिखत । [1]
- ii) वापी-कूप-तडागादि जीर्णोद्दारेण कतिगुणं पुण्यं प्राप्यते? [1]
- iii) क्रमेण द्वादश राशयः लेख्याः । [1]
- iv) वास्तु पुरुषस्योत्पत्तिः कथमभूत्? [1]
- v) दिक्साधन विधिर्लेख्या । [1]
- vi) सर्वाबाधा विनाशाय आदौ कस्य पूजा विधीयते? [1]
- vii) शिखाबन्धन मन्त्रं लिखत । [1]
- viii) “ॐ त्र्यम्बकं रयजामहे” एतत् मन्त्रं प्रपूरयत । [1]

- 4) के पुरूष ग्रहाः? [1½]
- 5) जीर्णोद्धार फलं लेखनीयम् । [1½]
- 6) गृहारंभ विधिर्लेख्या । [1½]
- 7) वर्णपरत्वेन भूमि लक्षणानि लेख्यानि । [1½]
- 8) सर्वेषाम् शस्ता भूमि लक्षणानि कानि? लेखनीयानि । [1½]
- 9) भूमि परीक्षण प्रकारः लेख्यः । [1½]
- 10) स्पर्शानु कूलोचिताः भूमयः वर्णनीयाः । [1½]
- 11) तिथयः कतिभवन्ति? नामानि लेखनीयानि । [1½]
- 12) नवग्रहाणाम् क्रमशः नामानि लेख्यानि । [1½]
- 13) भरणीनक्षत्रस्य चरणानि लेखनीयानि । [1½]

14) दीप पूजन मन्त्रं लेखनीयम् । [1½]

15) यजमान भालेतिलक मन्त्रम् लेखनीयम् । [1½]

खण्डः - "स"

16) गृहारंभे राहुमुखविचारः लेख्यः । [3]

अथवा

“देवालयेगेहविधौ” एतद् श्लोकं प्रपूर्य्य अस्याशयो लेख्यः ।

17) रात्रौ दिग्ज्ञान विधिर्वर्णनीया । [3]

अथवा

ग्रहलाधवोक्तविधिना दिग्साधनोपपत्तिर्लेख्या ।

18) “श्रीश्चते लक्ष्मीश्चपत्कन्या” एतद् मन्त्रं प्रपूरयत । [3]

अथवा

कलश स्थापन मन्त्रम् लेखनीयम् ।

19) वासयोग्यभूमे: लक्षणानि सप्रमाणं विवेचनीयानि ।

[4]

अथवा

गृहारंभे काकिणी विचारः वर्णनीयः ।

20) "सुवर्णपद्महस्तां तां"एतद् मन्त्रं प्रपूर्य श्रियादिसप्तमातृणां नामानि लेखनीयानि ।

[4]

अथवा

"सूर्यः शौर्यमथेन्दुरूच्चपदवीं" एतद् मन्त्रं प्रपूर्य नवग्रहाणां आवाहनमन्त्रमपि विवेचनीयम् ।

DO NOT WRITE ANYTHING HERE